

دوفصلنامه جامعه‌شناسی و مدیریت سبک زندگی، سال ششم، شماره شانزدهم، پاییز و زمستان ۹۹، صفحات ۷۵-۹۵

تاریخ دریافت: ۱۳۹۹/۰۸/۱۲ تاریخ پذیرش نهایی: ۱۳۹۹/۱۱/۱۶

نقش ورزش در توسعه رفتارهای اخلاقی و فرهنگی

سیاوش خداپرست^۱

وحید بخشعلی پور^۲

عباس اکبرخواه^۳

چکیده

یکی از ابعاد و زوایای ورزش، اخلاق است که توجه به آن امری ضروری به نظر می‌رسد و باشگاه‌ها به‌عنوان یک نهاد ورزشی می‌توانند به سمت نهادینه کردن اخلاق در رفتارهای اخلاقی و فرهنگی در ورزشکاران گام بزرگی بردارند. از این‌رو، هدف این پژوهش بررسی نقش ورزش در توسعه رفتارهای اخلاقی و فرهنگی بود. روش از نظر هدف کاربردی، از نظر ماهیت توصیفی-همبستگی است. جامعه آماری پژوهش کلیه ورزشکاران رشته پاورلیفتینگ در رده‌های سنی مختلف در استان گیلان بودند که نمونه آماری (۳۸۴ نفر) به‌صورت تصادفی ساده انتخاب شدند. برای سنجش متغیرهای اخلاقی و فرهنگی از پرسشنامه معتبر ITCSQ که توسط دیودسون و همکاران (۲۰۰۶) استفاده شد. همچنین پایایی آن با استفاده از آزمون آلفای کرونباخ (۰/۸۸) و پایایی ترکیبی محاسبه شد. جهت تجزیه و تحلیل داده‌ها و برازش مدل از مدل‌سازی معادلات ساختاری و با نرم‌افزار PLS3 و SPSS24

1. استادیار، گروه علوم ورزشی و تربیت بدنی، دانشکده علوم انسانی، واحد لاهیجان، دانشگاه آزاد اسلامی، لاهیجان، ایران

2. مدرس دانشگاه، گروه علوم ورزشی و تربیت بدنی، آموزشکده فنی و حرفه‌ای سما سیاهکل، واحد لاهیجان، دانشگاه آزاد

اسلامی، لاهیجان، ایران (نویسنده مسئول)
vahidbakhshalipour@yahoo.com

3. کارشناسی ارشد، گروه مدیریت ورزشی، دانشگاه مهر آستان، آستانه اشرفیه، ایران

استفاده شده است. نتایج نشان داد که ورزش بر روحیه ورزشکاران (۰/۸۱۷)، مسئولیت شخصی (۰/۷۹۳)، مراقبت و ارتباط (۰/۷۸۳)، مسئولیت اجتماعی (۰/۷۶۸) اثر مستقیم، مثبت و معنی‌داری دارد؛ اثر آن بر متغیر ثبات قدم (۰/۰۳-) معنی‌دار نبود. بنابراین بر پایه این مدل، می‌توان به ارزیابی ابعاد رفتارهای اخلاقی و فرهنگی در میان جوانان ورزشکار پرداخت و همچنین اطلاعات علمی در زمینه اقدامات ضد اخلاقی را که باید باشگاه‌های فرهنگی و ورزشی برای جلوگیری از ایجاد آن در میان ورزشکاران از نظر توسعه مدیریتی انجام دهد، فراهم سازد.

کلیدواژه‌ها: رفتار فرهنگی، مسئولیت اجتماعی، مسئولیت شخصی.

The role of in the development of moral and cultural behaviors

S. Khodaparst¹
V. Bakhshalipour²
A. Akbarkhah³

Abstract

One of the dimensions and angles of sports is ethics, to which it seems necessary to pay attention, and clubs as a sports institution can take a big step towards institutionalizing ethics in moral and cultural behaviors in athletes. Therefore, the purpose of this study was to investigate the role of the development of moral and cultural behaviors in the youth of Gilan. Its method is descriptive-correlational in terms of practical purpose. The statistical population of the study was all powerlifting athletes in different age groups in Guilan province that the statistical sample (384 people) was selected by simple random sampling. A valid ITCSQ questionnaire used by Diodson et al. (2006) was used to measure moral and cultural variables. Also, its reliability was calculated using Cronbach's alpha test (0.88) and combined reliability. Structural equation modeling with PLS3 and SPSS24 software has been used to analyze the data and fit the model. The results showed that powerlifting had a direct, positive and significant effect on athletes' morale (0.817), personal responsibility (0.793), care and communication (0.783), social responsibility (0.768). has; Its effect on the step stability variable (-0.03) was not significant. Therefore, based on this model, it is possible to evaluate the dimensions of moral and cultural behaviors among young athletes, as well as scientific information on immoral actions that cultural and sports clubs should take to prevent its occurrence among Athletes in terms of managerial development do provide.

Keywords: Athletic spirit, Powerlifting, Personal responsibility, Social responsibility.

1. Department of Physical Education and Sport Science, Lahijan Branch, Islamic Azad University, Guilan, Lahijan, Iran
- 2 . Sama technical and vocational training college, Islamic Azad university, Lahijan Branch, Siyahkal, Iran (Responsible author) vahidbakhshalipour@yahoo.com
3. Master of Sports Management, MehrAstan University

مقدمه

امروزه ورزش به منزله پدیده‌ای مؤثر در همه جوامع جایگاه ویژه‌ای پیدا کرده است تا آنجا که در حوزه جامعه‌شناسی^۱ از آن به‌عنوان بارزترین نمودهای زندگی اجتماعی^۲ و فرهنگی^۳ یاد شده و آن را در عقلانی شدن زندگی اجتماعی و توسعه جوامع مدرن مؤثر می‌دانند (سندویک^۴، ۲۰۱۹).

ورزش به مانند دیگر عرصه‌های اجتماعی، برای ماندگاری باید همواره در رشد و توسعه باشد و ابعاد و زوایای آن، گسترش یابد و تثبیت و تقویت شود (اسمیت و لرد^۵، ۲۰۱۹). یکی از ابعاد ورزش، اخلاق^۶ است که توجه به آن امری لازم و ضروری به نظر می‌رسد (اریکسون، پاترسون و بکهوس^۷، ۲۰۱۹). اخلاق سازه‌ای جدانشدنی از زندگی انسان است و فارغ از نژاد، فرهنگ، سیاست و طبقه اجتماعی، نقش مهمی در رفتار انسان ایفا می‌کند (کانستند، واجنیر و ویلم^۸، ۲۰۱۸). ورزش باید با سجایای اخلاقی، اصول جوانمردی، گذشت و ایثار همراه باشد و رعایت اصول و معیارهای اخلاقی بر همه ورزشکاران، تماشاگران، مربیان و مدیران ورزشی و به‌ویژه بر ورزشکاران حرفه‌ای، واجب است؛ چراکه ورزشکاران حرفه‌ای در جامعه همچون نماد به تصویر کشیده شده‌اند (لاهم^۹، ۲۰۱۸). مهمترین رکن ورزش، ورزشکاران^{۱۰}

1. Sociology
2. social
3. Cultural
4. Sandvik
5. Smith & Lord
6. Ethics
7. Erickson, Patterson, Backhouse
8. Constandt, Waegeneer, Willem
9. Laeheim
10. Athletes

هستند که مورد تأکیدند و نقطه ثقل شکل‌گیری ورزش هستند و البته ورزش همیشه موجب ارتقا فضایل اخلاقی ورزشکاران نمی‌شود و برخی تضادها نیز در این زمینه مشاهده شده‌اند و چنانچه یکی از مهمترین تضادها، ارزش‌ها و یا اخلاقیات عرفی است که می‌تواند در فرهنگ دیگر ورزشکاران یک سجه اخلاقی نباشد و بدین ترتیب، اخلاقیات در ورزش به یک امر پیچیده تبدیل شده است (الهالبوسی و همکاران^۱، ۲۰۲۰).

بدین ترتیب مقولات و مؤلفه‌های گوناگونی برای پدیده اخلاق در ورزش می‌توان متصور بود؛ از جمله برخی مؤلفه‌ها در اخلاقیات که از بدیهیات جامعه ورزش می‌باشد رفتارهای اخلاقی و فرهنگی است (دجوردجیک^۲، ۲۰۱۹). امروزه ورزش در زندگی مردم دنیا نقش مهمی دارد و میلیون‌ها نفر نیز به آن اشتغال دارند (وید^۳، ۲۰۱۹). از این‌رو توجه به اخلاق ورزش در میان تمام متصدیان ورزش مسئله‌ای حائز اهمیت است (مقدم، ۲۰۱۸). بسیاری از محققان، معتقدند ورزش در رشد فردی و اجتماعی تأثیر داشته و ورزش هر جامعه انعکاس‌دهنده فرهنگ آن جامعه است و موضوعی که در جوامع مختلف و از جمله جامعه خودمان کمتر به آن پرداخته شده است بحث فرهنگی و اخلاقی ورزش است (خدادادکاشی و عباسی، ۲۰۱۹). ورزش این قابلیت را دارد که در بیشتر مقوله‌های سیاسی، اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی و علمی ایفای نقش کند و به راستی در جهان کنونی کمتر پدیده‌ای را می‌توان یافت که از چنین ویژگی و قابلیت برخوردار باشد، اما این پدیده جهانی امروزه با آسیبی جدی

1. AlHalbusi
2. Djordjic
3. Wade

روبروست، آسیبی که ارزش‌های فرهنگی و اجتماعی را هدف قرار داده و به راحتی نمی‌توان از کنار آن گذشت و این آسیب همان از دست رفتن روح ورزش و اخلاق ورزشی در میان جامعه بزرگ ورزشی است (شیلدس و همکاران^۱، ۲۰۱۵).

ورزشکار در جوامع، الگو و اسوه دیگران شمرده می‌شود و عده‌ای حتی در نوع لباس و حرکات خود از ورزشکاران تقلید می‌کنند (کلیبر و رابرتس^۲، ۲۰۱۶). ورزشکار در میدان‌های جهانی، نماینده و سفیر فرهنگی یک ملت است و کارهای غیراخلاقی او به پای فرهنگ آن ملت و کشور نوشته می‌شود و در این صورت، لزوم رعایت آموزه‌های اخلاق ضروری است و تبیین بایدها و نبایدهای اخلاقی ورزشکاران امری لازم برای سازمان‌های ورزشی به شمار می‌رود (جوبا^۳، ۲۰۱۶).

امروزه، سازمان‌های ورزشی مختلف درصدد تبیین و ترویج اصول اخلاقی هستند و باشگاه‌های ورزشی از جمله این سازمان‌های ورزشی هستند که در صنعت ورزش بسیار اهمیت دارند و ریشه و هسته اصلی توسعه ورزش حرفه‌ای در آنها شکل می‌گیرد. اگر باشگاه‌های ورزشی اقدامات اساسی و بنیادی را در دستور کار خود قرار دهند، می‌توانند نقش مهمی در رشد و توسعه فضائل اخلاقی در ورزشکاران و دیگر اعضای مرتبط با باشگاه داشته باشند و از این رو، در بعضی از باشگاه‌های ورزشی اقداماتی اعم از تشکیل کمیته اخلاق، نوشتن آیین‌نامه‌های اخلاقی انجام می‌گیرد (نیکو^۴، ۲۰۱۹). با این حال، شواهد نشان می‌دهد این اقدامات به خوبی نتوانسته به

1. Shields
2. Kleiber & Roberts
3. Juba
4. Nikou

پذیرش رفتار اخلاقی و عمل به آن کمک کند و بعضاً شاهد رفتارهای غیر اخلاقی از ورزشکاران باشگاه‌های مختلف هستیم و ضرورت دارد اقداماتی در دستور کار قرار گیرد که باعث ثبات، پایداری و فراگیری رفتار اخلاقی در همه اعضای باشگاه‌ها، مخصوصاً ورزشکاران، گردد (شیلدس و همکاران، ۲۰۱۵).

ورزش و محیط‌های ورزشی در دنیای امروز به بستری برای بروز رفتار اخلاقی و غیر اخلاقی تبدیل شده است و به‌طور مکرر مصادیق متنوعی از رفتار اخلاقی و غیر اخلاقی در ورزش رخ می‌دهد و این نوع رفتارها انعکاس و اثر گسترده‌ای در جامعه در سطوح مختلف ملی و بین‌المللی دارد (پروپوس و دوگانیس، ۲۰۱۶). به‌طور کلی کارکردهای اخلاقی و فرهنگی ورزش را می‌توان در سه سطح فردی، ملی و بین‌المللی مورد تجزیه و تحلیل قرار داد و در سطح فردی، ورزش و حضور در عرصه‌های مرتبط با ورزش منجر به شکل‌گیری، توسعه و انتقال ارزش‌هایی چون انضباط، تندرستی، رفتار جوانمردانه، رقابت، تلاش و کوشش، پشتکار و نیل به هدف می‌گردد چراکه عرصه‌های ورزشی مملو از مصادیق و رخدادهایی است که این ارزش‌ها را مرتباً نمایش و تقویت می‌کند (دودان و همکاران، ۲۰۱۱). از سویی دیگر ورزش، افراد جامعه را از انحرافات و آسیب‌های اجتماعی دور نگه می‌دارد و در سطح ملی، ورزش عاملی است برای ایجاد هویت، انسجام و همبستگی ملی. مصادیق این کارکرد ورزش را می‌توان در احساس هویت، رضایت و غرور جامعه بعد از پیروزی تیم‌های ملی دانست و در سطح بین‌المللی، ورزش و رویدادهای بین‌المللی که در داخل و یا خارج از کشور برگزار می‌گردد، فرصتی است برای انتقال و گسترش میراث فرهنگی و ارزش‌های اخلاقی و انسانی جامعه به ملت‌های دیگر و آشنایی و شناسایی

ارزش‌های سازنده فرهنگی سایر کشورها و نهادهای سازنده این ارزشها در داخل کشور (نظریان، ۲۰۱۵).

از جمله پژوهش‌هایی که در زمینه بررسی این متغیرها می‌توان به آن‌ها اشاره نمود؛ تحقیق کلیبر و رابرتس (۲۰۱۶) در تحقیق خود با عنوان اثرات تجربه ورزشی در توسعه شخصیت اجتماعی به این نتیجه رسیدند که تأکید بیش از حد بر پیروزی، مشکلات اخلاقی برای ورزشکاران ایجاد می‌کند و جامعه‌پذیری را کاهش می‌دهد.

عرفانی و پارساجو (۲۰۱۷) در تحقیقی نشان دادند اخلاق جوانمردی در میان ورزشکاران بخش قهرمانی، جایگاه مناسبی ندارد و برای ارتقای جایگاه آن باید برنامه‌های دقیق تدوین شود. نظریان، رحیم، سلطانی و نظریان (۲۰۱۵) با هدف بررسی رابطه فرهنگ سازمانی و اخلاق حرفه‌ای کارمندان باشگاه‌های ورزشی است که محققین در نتایج پژوهش خود به نقش تأثیرگذار فرهنگ سازمانی بر اخلاق حرفه‌ای اشاره کرده و بر اهمیت آن تأکید نموده‌اند. سلاجقه و صفری (۲۰۱۵) با هدف بررسی رابطه اخلاق حرفه‌ای با عملکرد استادان دانشگاه، نقش فرهنگ سازمانی بر عملکرد شغلی را بسیار مهم دانسته و از آن به‌عنوان یک عامل مهم و اثرگذار بر عملکرد شغلی یاد کرده‌اند.

با توجه به اینکه وضعیت فعلی اخلاق در ورزش و مخصوصاً در باشگاه‌های ورزشی نامطلوب است و همچنین با پی بردن به اهمیت شناخت کارکردهای اخلاقی و فرهنگی باشگاه‌ها برای نهادهای سازنده اخلاق در ورزشکاران، بررسی این کارکردها ضروری به نظر می‌رسد. در این تحقیق سعی شده است اخلاق ورزشی را با رویکردی جدید در این رشته محبوب بررسی و مقایسه کرد و به اهمیت این دو پاسخ مناسبی

داد. اکنون با توجه به موارد ذکر شده سؤال اصلی تحقیق این می‌باشد که آیا ورزش در توسعه رفتارهای اخلاقی و فرهنگی در جوانان تأثیر دارد؟

روش تحقیق

پژوهش حاضر از نظر نوع توصیفی-همبستگی و از نظر هدف کاربردی می‌باشد که به شکل پیمایشی انجام گرفته است. جامعه آماری این تحقیق شامل کلیه ورزشکاران رشته پاورلیفتینگ در رده‌های سنی مختلف در استان گیلان در سال ۱۳۹۹ بودند و با استفاده از فرمول کوکران تعداد حداکثر نمونه‌ی آماری (۳۸۴ نفر) در نظر گرفته شد. این تعداد نمونه با استفاده از روش نمونه‌گیری تصادفی ساده انتخاب شدند. پرسشنامه پژوهش حاضر محقق ساخته می‌باشد که شامل ۲ بخش می‌باشد که در بخش اول ویژگی‌های جمعیت‌شناختی آزمودنی‌ها مورد سنجش قرار گرفته است. در بخش دوم پرسشنامه برای سنجش رفتارهای اخلاقی و فرهنگی از پرسشنامه ITCSQ که توسط دیودسون و همکاران (۲۰۰۶) نوشته شده است استفاده گردید، که این پرسشنامه شامل خرده‌مقیاس ارزش‌ها (ابعاد روحیه ورزشکاری، مسئولیت شخصی و ثبات قدم) و خرده‌مقیاس جو ارتباطات (ابعاد تجربه مراقبت و ارتباط با دیگران و مسئولیت اجتماعی) می‌باشد. برای طراحی سؤالات از طیف پنج‌گزینه‌ای لیکرت (به شدت مخالفم (۱) امتیاز، مخالفم (۲) امتیاز، نظری ندارم (۳) امتیاز، موافقم (۴) امتیاز، کاملاً موافقم (۵)) استفاده گردیده است. در این پژوهش روایی محتوی و صوری پرسشنامه توسط صاحب‌نظران (۱۲ نفر) تأیید شد؛ همچنین پایایی آن نیز با استفاده از آزمون آلفای کرونباخ برای خرده‌مقیاس روحیه ورزشکاری ۰/۷۷، مسئولیت شخصی ۰/۷۱، ثبات قدم ۰/۷۹، تجربه مراقبت و ارتباط ۰/۸۰ و مسئولیت اجتماعی ۰/۸۵ به

دست آمد که میزان پایایی قابل قبولی را نشان می‌دهد. در نهایت ضریب پایایی برای کل پرسشنامه ۰/۸۸ به دست آمد. جهت توزیع پرسش‌نامه‌ها توسط تیم‌ها، ابتدا اجازه همکاری توسط مسئولین تیم‌ها گرفته شد و سپس با مربیان تیم‌ها درباره موضوع تحقیق و پرسش‌نامه صحبت به عمل آمد و پس از کسب اجازه از مربی تیم و با هماهنگی قبلی پرسش‌نامه‌ها در بین اعضای تیم توزیع گردید. اهداف پژوهشگر از مطالعه و نیز نحوه پاسخ دادن به سؤال‌ها به وسیله یک برگه راهنما به همراه پرسش‌نامه در بین آزمودنی‌ها توزیع شد و همچنین پژوهشگر توضیحات لازم را ارائه داد. از آزمودنی‌ها خواسته شد که پرسش‌نامه را به صورت انفرادی پر کنند تا پاسخ پرسش‌نامه‌ها واقعی و صادقانه باشد. در نهایت از آمار توصیفی (محاسبه میانگین و انحراف معیار) و آمار استنباطی (آزمون کلموگراف اسمیرنوف) جهت تجزیه و تحلیل داده‌ها با استفاده از نرم‌افزار SPSS22 استفاده شد. همچنین برای آزمون فرضیه‌ها و تعیین برازش مدل پژوهش از نرم‌افزار PLS3 استفاده شد.

یافته‌های پژوهش

یافته‌های پژوهش در دو بخش توصیفی و استنباطی مورد بررسی و تجزیه و تحلیل قرار گرفت. در بخش توصیفی، برخی از ویژگی‌های جمعیت شناختی (جنسیت، میزان تحصیلات و شغل یا تخصص در حوزه تولیدات ورزشی) نمونه آماری تحقیق گزارش شده است (جدول ۱).

جدول ۱: توصیف آماری نمونه

متغیر	نوع	فراوانی	درصد فراوانی
سابقه	۱ تا ۳ سال	۸۴	۲۱/۸۸
	۳ تا ۶ سال	۹۸	۲۵/۵۲
	۶ تا ۹ سال	۱۱۲	۲۹/۱۷
	بیشتر از ۹ سال	۹۰	۲۳/۴۳
	دیپلم و پایین تر	۶۹	۱۷/۹۷
میزان تحصیلات	کاردانی	۱۰۲	۲۶/۵۶
	کارشناسی	۱۴۰	۳۶/۴۶
	کارشناسی ارشد و بالاتر	۷۳	۱۹/۰۱
سن	۲۰ تا ۳۰ سال	۱۰۵	۲۷/۳
	۳۱ تا ۴۰ سال	۱۵۲	۳۹/۶
	۴۱ تا ۵۰ سال	۸۴	۲۱/۹
	۵۱ تا ۶۰ سال	۳۲	۸/۳
	۶۰ سال به بالا	۱۱	۲/۹
	مجموع		۳۸۴

در بخش دیگر یافته‌های توصیفی پژوهش، تمرکز میانگین و هم‌چنین انحراف معیار برای متغیرهای پرسشنامه‌های پژوهش مورد بررسی آورده شده است (جدول ۲).

جدول ۲: میانگین و انحراف معیار بین متغیرهای پژوهش

ابعاد	میانگین	انحراف معیار
استفاده از پاورلیفتینگ	۳/۴۵	۰/۵۹
روحیه ورزشکاری	۳/۳۶	۰/۷۸
مسئولیت شخصی	۳/۴۹	۰/۶۹

ابعاد	میانگین	انحراف معیار
ثبات قدم	۳/۵۱	۰/۶۸
مراقبت و ارتباط	۳/۷۱	۰/۷۰
مسئولیت اجتماعی	۳/۷۶	۰/۷۱

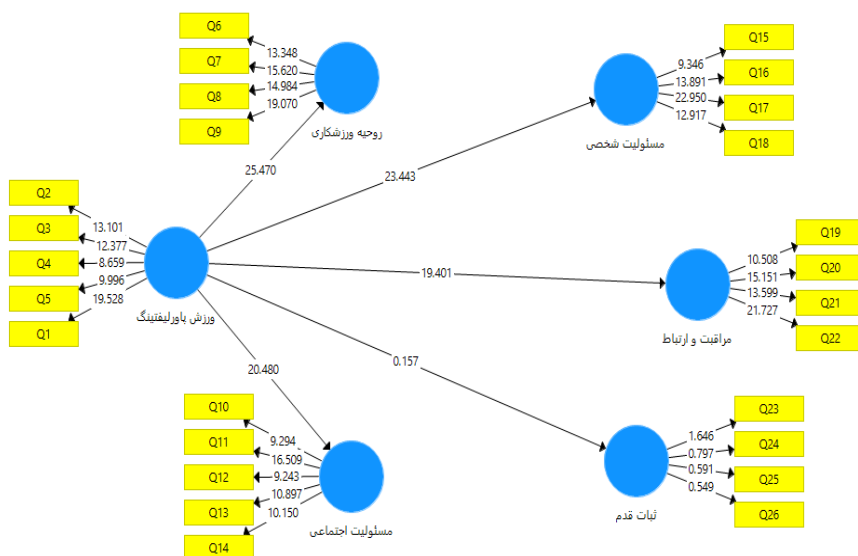
با توجه به جدول ۲، ملاحظه می‌شود که متغیر مسئولیت اجتماعی دارای بیشترین میانگین (۳/۷۶) و روحیه ورزشکاری دارای کمترین میانگین (۳/۳۶) می‌باشد. در بخش دیگری از ضریب شاخص R^2 و فرمول GOF جهت مناسب بودن برازش مدل ساختاری استفاده شد است.

جدول ۳: ضرایب شاخص R Square متغیرهای درون‌زای مدل

ابعاد تحقیق	AVE	R^2	آلفای کرونباخ	پایایی ترکیبی
استفاده از پاورلیفتینگ	۰/۵۴	برون‌زا	۰/۸۷	۰/۸۵
روحیه ورزشکاری	۰/۶۰	۰/۶۶	۰/۸۷	۰/۸۶
مسئولیت شخصی	۰/۵۸	۰/۶۲	۰/۷۶	۰/۸۴
ثبات قدم	۰/۶۱	۰/۰۱	۰/۷۶	۰/۸۱
مراقبت و ارتباط	۰/۵۹	۰/۶۱	۰/۷۷	۰/۸۵
مسئولیت اجتماعی	۰/۵۰	۰/۵۸	۰/۷۵	۰/۸۱

R^2 معیاری است که نشان از تأثیر یک متغیر برون‌زا بر یک متغیر درون‌زا دارد و سه مقدار ۰/۱۹، ۰/۳۳، ۰/۶۷ به‌عنوان مقدار ملاک برای مقادیر ضعیف، متوسط و قوی R^2 در نظر گرفته می‌شود. با توجه به نتایج جدول ۳، مقدار R^2 متغیرهای پژوهش با توجه به سه مقدار ملاک، مناسب بودن برازش مدل ساختاری را تأیید می‌کند. در PLS، به منظور برازش مدل کلی (هر دو بخش مدل اندازه‌گیری و ساختاری) معیاری کلی تحت عنوان برازش کلی مدل (GOF) به‌عنوان شاخصی مطمئن برای برازش کل

مدل محسوب شود. با توجه به بررسی‌های آن‌ها برازش کلی مدل از طریق معادله زیر قابل محاسبه می‌باشد. مقادیر به دست آمده توسط این می‌تواند با سه مقدار ۱، ۰/۲۵ و ۰/۳۶ در سه سطح ضعیف، متوسط و قوی تقسیم‌بندی شوند. با توجه به آن که معیار نامبرده برابر ۰/۵۳۱ می‌باشد، بنابراین برازش کلی مدل در حد «بسیار قوی» مورد تأیید قرار می‌گیرد. در بخش آمار استنباطی برای بررسی مجدد ارتباط میان مؤلفه‌ها با متغیرهای مربوط از تحلیل عاملی تأییدی برای کلیه متغیرها استفاده شد. شکل (۱)، میزان ضریب اثر و آماره معناداری T value مدل پژوهش را نشان می‌دهد.

شکل ۱: میزان آماره معناداری T value مدل پژوهش

جدول ۴: مقادیر ضریب مسیر مستقیم و آماره t مرتبط با متغیرهای پژوهش (آزمون فرضیه‌های پژوهش)

فرضیه	آماره T	ضریب	سطح معنی‌داری	نتیجه فرضیه
ورزش پاورلیفتینگ -> روحیه ورزشکاری	۲۵/۴۷۰	۰/۸۱۷	۰/۰۰۱	تأیید
ورزش پاورلیفتینگ -> مسئولیت شخصی	۲۳/۴۴۳	۰/۷۹۳	۰/۰۰۱	تأیید
ورزش پاورلیفتینگ -> مراقبت و ارتباط	۱۹/۴۰۱	۰/۷۸۳	۰/۰۰۱	تأیید
ورزش پاورلیفتینگ -> ثبات قدم	۰/۱۹۴	-۰/۰۳۱	۰/۳۲۷	رد
ورزش پاورلیفتینگ -> مسئولیت اجتماعی	۲۰/۴۸۰	۰/۷۶۸	۰/۰۰۱	تأیید

با توجه به نتایج جدول ۴، اکثر ضرایب معنی‌داری t بجز اثر ورزش پاورلیفتینگ بر ثبات قدم از ۱/۹۶ بزرگ‌تر هستند که این امر معنی‌دار بودن تمامی سؤالات و روابط میان متغیرها را در سطح اطمینان ۹۵٪ تأیید می‌سازد؛ بنابراین برازش مدل پژوهش مورد قبول واقع گردید. نتایج نشان داد که ورزش پاورلیفتینگ بر روحیه ورزشکاران (۰/۸۱۷)، مسئولیت شخصی (۰/۷۹۳)، مراقبت و ارتباط (۰/۷۸۳)، مسئولیت اجتماعی (۰/۷۶۸) اثر مستقیم، مثبت و معنی‌داری دارد.

بحث و نتیجه‌گیری

هدف از این پژوهش، شناسایی نقش ورزش پاورلیفتینگ در توسعه رفتارهای اخلاقی و فرهنگی در جوانان گیلان بود. نتایج پژوهش نشان داد که ورزش

پاورلیفتینگ بر روحیه ورزشکاری جوانان گیلان تأثیر معنی داری دارد. نتایج این فرضیه با نتایج تحقیقات عابدینی و همکاران (۱۳۹۹)، مرادیان فارسانی و همکاران (۱۳۹۸) و شیلدس و بردمایر (۲۰۱۵) همسو می‌باشد، از این رو می‌توان گفت به احتمال زیاد ورزش پاورلیفتینگ می‌تواند در جهت افزایش روحیه ورزشکاران و اخلاق-مداری تأثیرگذار باشد و برنامه‌های تربیت بدنی امکان و شرایطی دارد که شخصیت و ماهیت افراد بروز می‌کند و آشکار می‌گردد.

نتایج نشان داد که ورزش پاورلیفتینگ بر مسئولیت شخصی در جوانان گیلان تأثیر دارد. نتایج این فرضیه با نتایج یوسفی و همکاران (۱۳۹۳)، وید (۲۰۱۹) برقی مقدم و همکاران (۱۳۹۶) و ژوبا (۲۰۱۸) همسو می‌باشد. با توجه به این یافته می‌توان گفت انتقال و کاربرد آموخته‌های اجتماعی ورزش‌ها و انعکاس این رفتارهای آموخته شده فرد را برای زندگی در گروه آماده‌تر می‌سازد و تجربه اجتماعی کسب شده از راه فعالیت‌های گروهی تربیت بدنی در حل مسائل اجتماعی بسیار مفید می‌باشد. تصمیم-گیری‌های منطقی، قضاوت‌های اخلاقی و تجربه آنها در میداین ورزشی قابل انتقال به زندگی هستند و تقلید از مریبان و رهبران در گفتار و کردار که مورد احترام شرکت-کنندگان در فعالیت‌های ورزشی هستند باعث ایجاد صفات برجسته و مطلوب در ورزشکاران و دانش‌آموزان می‌گردد. کنترل احساسات، احترام به قوانین، رعایت منافع جمعی از جمله عاداتی هستند که در ورزش امکان آموزش آنها موجود است و اغلب ورزشکاران اذعان دارند که فلسفه زندگی مریبان و طرز رفتار آنها در زندگی اجتماعی و اخلاقی این گروه مؤثر بوده، زیرا آنان در موقعیت بهتری برای الگوبرداری قرار دارند؛ به طوری که تربیت اخلاقی ورزشکاران از رفتار مریبان نشأت می‌گیرد پس

مربیان با اعتماد به کار و نقش خود لازم است اصول انسانی و اخلاقی را رعایت کنند (پروویوس و دوگانیس، ۲۰۱۶). از آنجا که انجام مهارت‌های ورزشی طبق قوانین و مقررات خاص هر رشته اجرا می‌گردد و رعایت مقررات بازی برای کلیه بازیکنان الزامی می‌باشد، در نتیجه، ورزش کردن موقعیتی است برای آموزش رعایت مقررات و قراردادهای اجتماعی، خصوصاً برای جوانان با اثرات کاربردی را به همراه دارد (دودان و همکاران، ۲۰۱۱).

با توجه به مدل تحقیق در حالت معنی‌داری مشاهده می‌شود که رابطه تعاملی بین ورزش پاورلیفتینگ با ثبات قدم معنی‌دار نیست. نتایج این فرضیه با نتایج خدادا کاشی و عباسی (۱۳۹۷) همسو می‌باشد. طبق نظر پژوهشگران، ثبات قدم نوعی خودتنظیمی است که موجب ایجاد پشتکار برای پیگیری علایق و کار و تلاش مداوم برای دستیابی به اهداف بلندمدت می‌شود و فرد علیرغم وجود مشکلات، ناامیدی‌ها، شکست‌ها و تغییرها در طول مسیر، با حفظ پشتکار و توجه به هدف، موانع و چالش‌ها را با موفقیت پشت سر می‌گذارد، بنابراین امید در ورزشکاران باعث می‌شود این افراد به اهداف خود اطمینان داشته و مسیر موفقیت را با ثبات و ایستادگی و بدون خستگی طی کنند.

با توجه به مدل تحقیق در حالت معنی‌داری مشاهده می‌شود که رابطه تعاملی بین ورزش پاورلیفتینگ با مراقبت و ارتباط معنی‌دار است به طوری که نتایج این فرضیه با نتایج ولراند و همکاران (۲۰۱۷) و سواری نیکو و آسفی مقدم (۲۰۱۹) همسو می‌باشد. به نظر می‌رسد ورزش پاورلیفتینگ می‌تواند باعث ارتقای مراقبت و ارتباط در جوانان شود و ورزش پاورلیفتینگ با تقویت جنبه‌های اخلاقی و پهلوانی باعث رشد خصایل انسانی شده و باعث افزایش مراقبت و ارتباط بین افراد شود.

نتایج نشان داد که رابطه تعاملی بین ورزش پاورلیفتینگ با مسئولیت اجتماعی معنی دار است، به عبارتی دیگر ورزش پاورلیفتینگ بر مسئولیت اجتماعی در جوانان تأثیر دارد. در جهت تبیین این یافته به مطالعات قبلی رجوع شد به طوری که این یافته با نتایج عابدینی و همکاران، (۱۳۹۹)، مرادیان فارسانی و همکاران (۱۳۹۸) و شیلدس و بردمایر (۲۰۱۵) همسو می باشد. از این رو می توان گفت که ورزش می تواند باعث ارتقای حس مسئولیت پذیری به خصوص در زمینه های اجتماعی شود و در نتیجه باعث شود که افراد نسبت به حوادثی که در جامعه رخ می دهد خود را مسئول بدانند و در زمینه مسئولیت اجتماعی اقدام به فعالیت های فرهنگی نمایند و بنابراین می توان گفت که ورزش بخش مهمی از فرهنگ ملل در جهان معاصر است بحث های محافل گوناگون، سر فصل روزنامه ها، برنامه های رادیویی و تلویزیونی جایگاه آن را روشن ساخته است. اعلام موفقیت در مسابقات ملی و بین المللی میلیون ها نفر را شاد و شکست در برنامه ها مردم را غمگین و خشمگین می سازد. جلب میلیون ها نفر تماشاچی به استادیوم ها، تبلیغات تجاری در کنار و خلال مسابقات، حمایت تماشاگران و استقبال آنان از تیم های مورد علاقه در کمک به بالا بردن استعدادها و ارائه ی مطلوب و موزون حرکت ها و فعالیت های ورزشی مؤثر می باشد (جوبا، ۲۰۱۶).

به صورت کلی می توان گفت، این تحقیق مجموعه ای از عناصر ساختارمند را توصیف کرد که عناصر تبیین کننده اصول اخلاقی را تشریح می کنند و مدل ارائه شده در این پژوهش، شناختی از اصول اخلاقی را بر اساس ارتباط آن با مجموعه ای از فعالیت های ورزش در باشگاه های پاورلیفتینگ تبیین می کند. بر پایه این مدل، می توان به ارزیابی اصول اخلاقی در میان ورزشکاران پاورلیفتینگ پرداخت و اطلاعات علمی

در زمینه اقدامات مناسبی را که باید سازمان برای جلوگیری از ایجاد روحیه پهلوانی در میان ورزشکاران از نظر توسعه مدیریتی انجام دهد، فراهم ساخت. هر چند در پژوهش حاضر، عوامل تبیین کننده اصول اخلاقی از طریق ورزش پاورلیفتینگ کشور شناسایی و مدل آن طراحی شد، اما باید گفت با توجه به مدل نهایی پژوهش نقش منابع در ایجاد اصول پهلوانی و اخلاقی پیچیده بوده و تابعی از چگونگی بکارگیری کارا و اثربخش آن‌ها در قالب محیط زندگی و خانواده ورزشکاران است. از این رو، توجه به این متغیر و فراهم کردن شرایط تامین آن در قالب فعالیت‌های فرهنگی و ورزشی می‌تواند در بهبود اصول اخلاقی در میان جوانان نقش مهمی داشته باشد.

بر اساس یافته‌های پژوهش پیشنهادات زیر جهت ارتقای اصول اخلاقی در میان ورزشکاران پیشنهاد می‌شود از مربیان متخصص، مجرب و اخلاق محور؛ و همچنین بهره‌گیری از مربیان متخصص و تحصیل کرده در باشگاه‌های بدنسازی و ورزشی استفاده شود. همچنین بر باشگاه‌های بدنسازی به‌لحاظ دارا بودن تخصص لازم حرفه‌ای برای جذب ورزشکاران در باشگاه‌های بدنسازی و همچنین برگزاری کلاس‌های آموزشی اخلاقی برای ورزشکاران پاورلیفتینگ کنترل و نظارت داشته باشند.

منابع

- Abedeni N, Ghasemi H, Sabounchi R. (2020), The Relationship between Media Use and Communication Skills and Ethical Behaviors of Sport Science Students, *Journal Of Organizational Behavior Management in Sport Studies*: 7(2): 11-24. (In Persian)
- AlHalbusi H, Williams KA, Ramayah T, Aldieri L, Vinci CP. (2020), Linking ethical leadership and ethical climate to employees' ethical behavior: the moderating role of person-organization fit, *Personnel Review*. Vol. 50 No. 1, pp. 159-185.
- Choi YL, Lee YK. (2019), An Analysis on the Sports Ethics Awareness of University Student Athletes, *Journal of Digital Convergence*; 17(11): 569-576.
- Constandt B, De Waegeneer E, Willem A. (2018), Coach ethical leadership in soccer clubs: an analysis of its influence on ethical behavior, *Journal of Sport Management*; 32(3).1-17.
- Dimitriou CK, Ducette JP. (2018), An analysis of the key determinants of hotel employees' ethical behavior, *Journal of Hospitality and Tourism Management*; 34: 66-74.
- Djordjic V. (2019), Bracketed Morality in Sport, *Physical Education and Sport Through the Centuries*; 6(2): 34-45.
- Dodan EG, Miquelon P, Valois P, Goulet C, Buist A, Vallerand RJ. (2011), A Motivational Model of Performance-Enhancing Substance Use in Elite Athletes, *Journal of Sport & Exercise Psychology*; 28: 511-520.
- Erfani N, parsaju A. (2017), Development strategies the ethics of chivalry among the athletes of the Hamedan province, *Contemporary Studies On Sport Management*; 7(14): 17-27.
- Erickson K, Patterson LB, Backhouse SH. (2019), The process isn't case of report it and stop?: Athletes' lived experience of

whistleblowing on doping in sport, *Sport Management Review*; 22(5): 724-735.

- Khodadadkashi Sh, Abbasi G. (2019), Sports ethics, suggestions for improving the moral system, *Tadbir Management Scientific-Educational Monthly*; 29 (304): 33-36. (in persian)
- Kleiber DA, Roberts GC. (2016), The effects of sport experience in the development of social character: A preliminary investigation, *Journal of Sport and Exercise Psychology*; 3: 114-122.
- Laeheem K. (2018), Relationships between Islamic ethical behavior and Islamic factors among Muslim youths in the three southern border provinces of Thailand, *Kasetsart Journal of Social Sciences*; 39(2): 305-311.
- Hsieh HH, Hsu HH, Kao KY, Wang CC. (2020), Ethical leadership and employee unethical pro-organizational behavior: a moderated mediation model of moral disengagement and coworker ethical behavior, *Leadership & Organization Development Journal*; 41(6): 799-812.
- Juba, B. (2018), To measure athletes' ethical reasoning about doping and social ethical values, *Small Group Research*; 37(3): 217-232.
- Moghaddam J. (2018), The relationship between spiritual intelligence and team culture with sports ethics in sports team players, *Journal of Bioethics*, 7 (26), 77-84. (in persian)
- Moradian Farsani F, azmsha T, Mehdipour A, Marashian S. (2019), Developing Ethical Regulation for Athletes in Wrestling Federation of Iran, *Applied Research in Sport Management*. 8(1): 57-68.
- Nazerian SH, Rahim GH, Soltani I, Nazerian I. (2015), Examine the relationship between organizational culture and professional ethics among employees of the city clubs of Isfahan, *Journal of Sport & Exercise Psychology*. 4 (3): 171-176. (In Persian)

- Proios M, Doganis G. (2016), Age and education in moral judgment of participants in team sports, *Perceptual and motor skills*; 102(1): 247-253.
- Salajeghe A, Safari S. (2015), Relation between professional ethics and professors performances, *ethics in science and technology magazine*; 10 (3): 103-110. (In Persian).
- Sann R, Lai PC, Liaw SY. (2020), Online complaining behavior: Does cultural background and hotel class matter?, *Journal of Hospitality and Tourism Management*; 43: 80-90.
- Sandvik MR. (2019), Sport, stories, and morality: a Rortyan approach to doping ethics, *Journal of the Philosophy of Sport*; 46(3): 383-400.
- Savari Nikou P, Asefi AA. (2019), Identification of Sports Clubs Functions to Institutionalize Ethics in Athletes, *Research on Educational Sport*; 7(17): 121-38. (In Persian)
- Shields D, Bredemeier BL, LaVoi, NM, Power FC. (2015), The sport behaviour of youth, parents and coaches, *Journal of research in character education*; 3(1): 43-59.
- Smith B, Lord JB. (2018), Bracketed morality and ethical ideologies of sport fans, *Sport in Society*; 21(9): 1279-1301.
- Vallerand RJ, Briere NM, Blanchard C, Provencher P. (2017), Development and validation of the Multidimensional Sports personship Orientations Scale, *Journal of Sport&Exercise Psychology*; 19: 197-206.
- Wade M. (2019), Tactics of the Ugly Australian: Morality, masculinity, nationalism and governance amid a cheating controversy in sport, *Journal of Sociology*; 55(3): 528-550.
- Yousefi S, Sharifian I. (2015), The hero of Tabriz, Cyrus, Evaluating the role of coaches in promoting sports ethics from the perspective of athletes of national teams, *Strategic Studies in Sports and Youth*; 13: 25. (In Persian).